

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta

21.08.2019

Kaupunginvaltuusto

§ 11 28.1.2019

Asianro 230/02.08.00/2019

§ 113**Valtuutettu Jukka Rantalan ym. valtuutettujen aloite koskien defibrillaattorien eli sydäniskurien hankintaa****Päätöshistoria**

Kaupunginvaltuusto 28.1.2019 11 §

Valtuutettu Jukka Rantala jätti seuraavan aloitteen:

”Nopean ensiavun aloitus ja defibrillaattorin käyttö vakavissa sairauskohtauksissa on ensiarvoisen tärkeää. Maallikoiden käyttöön tarkoitettut defibrillaattorit eli sydäniskurit ovat yleistyneet Suomessa julkisissa tiloissa ja työpaikoilla viime vuosien aikana. Iskureita voi nykyään ostaa myös yksityiset henkilöt. Defibrillaattorilla annetaan sähköisku sydänpysähdyspotilaalle, mikä saattaa yhdessä painelu-puhalluselvytyksen kanssa pelastaa potilaan hengen. Laitteella pyritään lopettamaan rytmihäiriö ja edesautetaan potilaan todennäköistä kuntoutumista.

Sydäniskurin vaatimusten mukaan se on merkittävä asianmukaisesti ja sijoitettava selkeästi ihmisten saataville. Raision kaupungin tiloista defibrillaattori löytyy mm Uintikeskus Ulpukasta. Muita paikkoja ei ole tiedossa, eikä niitä ole merkitty defi.fi verkkosivuille. Tämän aloitteen myötä tulee kaupungin julkistaa myös paikkatiedot laitteista ja merkitä ne defi.fi rekisteriin. Näemme, että kaupungin tulisi riskiperusteisesti arvioida muidenkin toiminnallisten kokoontumispaikkojen tarve vastaavien maallikkokäyttöön tarkoitettujen sydäniskurien hankkimisen osalta.

Suomen Punaisen Ristin mukaan defibrillaattoreita kannattaa olla etenkin paikoissa, joissa liikkuu paljon ihmisiä. Esimerkiksi moniin ostoskeskuksiin, lentokentille sekä juna- ja bussiasemille onkin jo hankittu sydäniskuri.

Suomessa tapahtuu vuosittain noin 2 500 odottamatonta tajunnanmenetyskohtausta, sydänpysähdystä sairaalan ulkopuolella. Potilaan ennusteen ja toipumisen kannalta tärkeintä on välittömästi sydänpysähdysten toteamisen jälkeen aloitettu peruselvytys ja sydämen defibrillointi sydäniskurilla. Hyvän ennusteen kannalta defibrillointi tulisi suorittaa mahdollisimman nopeasti, viimeistään 3-5 minuutin kuluessa tapahtumasta. Ensihoidon paikalle saapuminen saattaa viivästyä suhteessa tähän optimaaliseen sydämen defibrillointiin. Tämän vuoksi opastavien sydäniskureiden saatavuutta tulisi parantaa. Koulutamattoman henkilön käyttämänäkin opastava sydäniskuri on tehokas ja turvallinen elvytysväline. Oikein sijoitettuna sydäniskureilla voidaan merkittävästi

parantaa sydänpysähdyspotilaiden toipumista. Uusien laitteiden myötä äkillisten kammioperäisten rytmihäiriöiden saaneiden ihmisten selviytymisennuste paranee oleellisesti.

Esitämme, että kaupungissa selvitetään riskiperusteisesti aloitteen mukaisten sydäniskurien tarve esim. vanhuspalveluissa, isoimpien liikuntatilojen ja koulujen sekä kaupungin julkisten tilojen osalta ja laaditaan arvioinnin perusteella laitteiden hankintaohjelma.

Julkinen defi.fi-sivusto näyttää lähimpien sydäniskurien sijainnin kartalla. Defi.fi- sivuston mukaan Raisiossa on sydäniskuri Rasekon ammattiopistolla, Kauppakeskus Myllyssä, Autokeskuksessa sekä Ikeassa.

Sydäniskurien hankinta voidaan jakaa kolmeen vaiheeseen maantieteellisen sijainnin ja riskiarvioinnin perusteella. Ensimmäisen vaiheen kohteisiin ehdotamme laitteiden hankkimista mahdollisimman nopeasti, toisen vaiheen kohteisiin 1-2 vuoden kuluessa ja muihin kohteisiin harkinnan mukaan. Terveystalvelun toimipisteet voidaan jättää hankintaohjelman ulkopuolelle, koska paikalla on aina elvytystaitoista henkilöstöä ja tarvittavaa välineistöä. Lisäksi valtuustoaloite kohdistuu erityisesti maallikkokäyttöön tarkoitettujen sydäniskureiden hankintaan.

Laitteiden hankinta

Esimerkiksi LIFEPAK CR2 -defibrillaattorin ja seinäkaapin hinta on yhteensä noin 2000 euroa ja halvimmillaan laitteen saa alle 1 000 eurolla. Hankinnan kokonaishinta määräytyy hankintaohjelman mukaisesti muutamalle vuodelle ja ehdotuksena on, että jokainen yksikkö hankkii laitteen omaan vuosittaiseen talousarvioon sisällytettynä.

Ensimmäisten laitteiden hankintaan voidaan tehdä lahjoituspyyntö Raision LC klubeille, LC Raisio ja LC Martinus.

Lions-liitto on aloittanut hankkeen, jonka tavoitteena on sydäniskureiden määrän lisääminen Suomessa. Suomessa on noin 940 lionsklubia. Tavoitteena on, että jokainen klubi rahoittaisi vähintään yhden laitteen hankinnan, jolloin maahamme saataisiin hankittua lähes 1 000 sydäniskuria lisää.

Jotta sydäniskuria uskalletaan ja osataan käyttää niin ensiaputaitoja tulee entisestään vahvistaa. Raision kaupungin tulee varmistaa henkilöstönsä ensiapuvalmius. Ensiapukoulutukseen sisältyy nykyään myös sydäniskurin käyttö.

Raisiossa 28.1.2019

Jukka Rantala
Merja Niemi
Erkki Haavisto
Elisa Vuorinen

Pekka Heikkilä
Jari Pulkkinen
Janne Laulumaa
Kimmo Kosonen

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta

21.08.2019

Harri Seikola
Saila Rintee
Helena Viljanen
Annika Aaltonen
Tanja Parkko”

Niinä Äikäs
Eija Erasvuo
Jukka A. Rantala
Maria Virko

Päätös

Aloite merkittiin pöytäkirjaan ja lähetettiin kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 4.2.2019 § 34

” - - -

Kaupunginhallitus lähettää - - - valtuutettu Jukka Rantalan aloitteen koskien defibrillaattorien eli sydäniskurien hankintaa konsernihallinnon ja sosiaali- ja terveyskeskuksen valmisteltavaksi, - - -”

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta 21.8.2019

Johtava yllilääkäri Arto Raassina 8.8.2019:

Aloite sydäniskureiden hankinnasta on hyvin laadittu ja tärkeä. Kuten aloitteessa todetaan, nopean ensiavun aloittaminen vakavissa sairaskohtauksissa on tärkeää. Sydänpysähdyksen yhteydessä aika ratkaisee potilaan ennusteen. Kun sähköiskua päästiin antamaan elvytyksen yhteydessä potilaalle alle 3 min sydänpysähdyksestä, oli selviytymisprosentti 74 %, ja laski alle 50 %:iin ja huonommaksi tämän jälkeen. Kun sähköiskua päästään antamaan potilaalle alle 3-5 min sydänpysähdyksestä, voidaan jopa 50 - 70 % sydänpysähdyksen rytmihäiriön vuoksi saaneista pelastaa.

Automaattisia, maallikkokäyttöön tarkoitettuja sydäniskureita on tarkoituksenmukaista sijoittaa yleisiin tiloihin, jossa liikkuu runsaasti ihmisiä. Näitä ovat mm. kirjastot, uimahallit, liikuntahallit ym. Kuten aloitteessa todetaan, terveydenhuollon yksiköt hankkivat omaan käyttöönsä eri tyyppiset, ammattikäyttöön tarkoitetut laitteet.

Automaattisten sydäniskureiden hinta on aloitteen mukainen, n. 1000 - 2000 €/laite. Useamman laitteen kilpailutus voi laskea hintaa.

Sosiaali- ja terveyskeskus suosittelee keskuksille laitteiden hankintaa aloitteessa mainitulla tavalla. Hankintaesitys valmistellaan myös sosiaali- ja terveyskeskuksen osalta budjetin valmistelun yhteydessä.

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystalvelujen johtaja Juha Sandberg

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta antaa valtuustaloitteeseen edellä olevan vastauksen.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastettiin kokouksessa.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

